

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה
וּבְעֻלָּה יִהְיֶה אִם לֹא
תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מִצָּא
בָּהּ עֲרוּת דָּבָר וְכָתַב לָהּ
סֵפֶר בְּרִיתוֹת וְנָתַן בְּיָדָהּ
וְשָׁלַחָה מִבֵּיתוֹ:

דברים כד א

נוסחת רבינו יהודה
בן רבינו נתן

אָן כִּי׳ כְּמוֹ בְּתַחֲלֵה זִיִּר
לְהִנּוֹן יִירוֹשׁ מִסְכַּת מִזֵּר
לְבִרְיוֹ פִּיחֻס דָּר מִן אֲזִיל
(א״שׁ ג״ר ג״ר אֲזִיל בְּאֶרֶךְ
חֲמ״ט: ג: שֶׁסֶּה: ג:) (וּקִי)
מִזֵּר פִּיחֻס (לִיבֵן לִיבֵן אֲזִיל)
ד: אָן: יִירוֹשׁ לִיבֵן לִיבֵן אֲזִיל
זִיִּר דְּמִי: וְאֵן דְּסִמְדִּי:
וְ (יִירוֹשׁ) לִיבֵן אֲזִיל: גבי
מִזֵּר לִיבֵן אֲזִיל וְכִמֵּה שׁוּמִינִי:
בְּמֵה דְּבִקְקֵן יִירוֹשׁ אֲזִיל
בְּמֵה דְּבִקְקֵן יִירוֹשׁ אֲזִיל
טן בְּשִׁבְלֵי הַוֹּאֵל וְ וְ לֵא בְּמִזֵּר
קִיבֵלֵי וְלֵא שְׁבִיבֵי קִיבֵלֵי אֲזִיל
אִיבֵלֵי בְּעִלְמֵי דְּנִפְקֵא
בְּמֵהוּ דְּבִי: כִּי׳

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה כל מינו
ויר' לשון אומות קן משום
(ז) ויתבאר חי נמחק:
(ח) ד"ה תנא קלרקו וכו':
סדר נשים היא ותנא:
(ט) ד"ה אלף וכו' כמה
(י) חמה יולאה היא
זאירי: (יב) תנא ד"ה מתי
טעמא וכו' דבסדר קדשים
ויר': (יג) בא"ד הלכך
קבעה אומה מסכתא:
(יד) בא"ד כדפריך התם
מכדי וכו': (טו) בא"ד
להפריך בלשוננו: (טז) ד"ה
אלף לעולם ד"ה אלף הכה
לפסוק טעמא:

גליון הש"ס

בספר שם הגדולים
להגאון מוה' חיים יוסף
דוד אונגלי צלות ש' כתב
נשם הרב יד מלאכי דפי'
ניר אינו מרש':
תוס' ד"ה או אהא נאה
ובגמרא מפרש. ז"ל
אפרס: תוס' ד"ה האומר
הריני כזה בו' לא מהני.
עיי' ר"ג נדרים דף ט'
ע"א ד"ה כשהיה:

מוסף רש"י

אָהאַ. אַהײַז (קדוּשׁין)
 (ח). כּל הַדְּרֹאָה
 נִצְוֹלָה בַּקְּלֹדוֹת
 וּבִנְשׂוּתָהּ, שֶׁנִּשְׁמָעוּן
 דַּקְדָּמִי מִמֶּנִּי (סוּסוֹת ז)
 וְשָׁר חֶבֶל לִמְעַלֵּם
 מִדְּבִיר. יִזְיֵר
 עֲצוּמָה מִן הַיָּיִן.
 שִׁשִּׁין מִצּוֹם לִירֵד
 קִלּוֹת רֹאשׁ
 וְאִכּוּ גִרְסָה לֵה
 (שם) וְאִמְרוּ לֵה כִּדְרִי
 שֶׁכֶּסֶךְ (גִּיטִין פה)
 וּבִבְחִי: בְּלֹא
 (חטם). בְּמֵה טוֹמָנִין
 וּבְמֵה אֵין טוֹמָנִין.
 בְּהֵל לְסַכֵּם הַדְּבִיר
 מַעַל גַּבִּי מִירָה
 לְשׁוֹמְנֵה קִדְרָה
 אֶחָד וְאֶחָד וְאֶחָד

בל * אֶל כִּינוּי נזירות כנויות. כל המקבל עליו מזירות צאחות לשון שצדו להן חכמים הרי הוא נזיר כמו יצאס אמר הריני נזיר. ואלו הן כינוי מזירות גומיק מזה פזיה מי שאמר הריני מיק או שאמר הריני מזה או פזיה הרי הוא נזיר משום הלץ טעמי אית דלמרי לשון שצדו להן חכמים הן ואית דלמרי דהני כינוין לשון ארומות הן ט (א) דואי משום דכי מחקת לרגל דק"ף דמיק ודופן דח' דמזיה וגגו דפ"א דפזיה ודופן ח' שבו משווים ליה נזיר: האומר אהא. אע"פ שלא הוויא בשפתיו נזיר: הרי זה נזיר. לידות מזירות כנויות וכסם שאחז אדם צבית יד של כלי ומגביה את הכלי עממו כך זה כיון דלמר אהאיה או שאמר אהא נאה הרי זה נזיר.

וטעמא דכונה מתנימין מפרש בגמרא:
גב' מ"ט חני נזיר. דמאי איריא
מיילי דנזיר בסדר נשים: **תנא אקרא**
קאי וכו'. וצדין קוטה דלזה ליה
לתניינה לזתר סוטה אלף אידי
דלמא כתובות דעיקר סדר נשים^(א)
ותנא ביה פרק המדיר^(ב) תנא ליה
נדרים לזתר כתובות והדר תנא נזיר
דמסמין ליה קרא לנדר נזיר
וגו'^(ג) והדר תנא סוטה דלמר מר
כל הוואה סוטה בקלולה זיר עגמו
מן היין^(ד) היינו דלאמרינן בסוטה
(דף ז.י.) בתי הרבה יין עושה כו':
פסח כרמיו. דקתני כל כרמיו מזירות
מזירות: **ומפרש ידות**. האומר אלה:
תנא מההוא דסליק כו'. אורחא
דתנא מההוא דסליק מתחיל לפרושי
בירשא דתנן כו': **אלא לעולם חני**
הכי ומני הכי. ומסתברא טעמא
דהתם^(ה) גבי צמה בזהה יוצאה^(ו)
אידי צמהה הוא דלתי שאסור לגמל
ללאת^(ז) באפסר אבל הוא חני חייב
לצדק שאינו ראוה לה הלך קלישא
יאסורא ולהכי מפרש התיירא בירשא:
וגבי

ולא מנחילין ומפרש אלו נה
ותני הכי אלא התם דאיסורא
גבי בהמה דאיסורא אידי
קונס וא"ת ולר"ל איך יצא קרבן על
זה צד חכמים לנדור בהם צמיר קצלה
אלא לענין מלקות דלקי אם עבר על
ולגופיה לא אינטרין דהא מרישא שח
מה הא האומר הריני אפילו מיר עובר
הני לאו ידות מירות נינהו דאם כן לי
יצוריה משמע דמירות בא לומר כי
(י) בסקר קדשים הוה ליה למתניה
לה שכינתה אין הלכך (י) מני אותה
מי גרס לעצירה יין כלומר ונכון הוא
היין כמיר ולכך שנה מיר בנשים שגם
בנשים משום דעיקר פרשת נדרים בפר
מאי שנה דקתני סוטה ומשני התם א
דמתי ליה א"כ ה"ל ישיני הכא דלכך
מיר לשנות סוטה טפי ומה ענין א
כל הרושע סוטה כו' ומה ענין זה לזה
בסוף המגשש במסכת גיטין (דף 5.) דס
קשה אמאי תנא מירות אלל סוטה ה
ובטעמא דהכא לחוד לא כגי דא"כ
ולאגז נדרים תנא מיר והדר חוזר ל
דאיסורא דנפשיה פי' התלויה בצד
דבהמה מפרש היתר ברישא: (י) (ג)
דנפשיה הוא: ידות הואיל ואתי
כמירות: בעיקר קרבן. דהיי

[illegible]

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

בל בינווי גזירות בניזירות. כל דבר שאינו עיקר שמו כן נקרא כינוי לחול עליו גזירות לכל דבר כאילו אמר בשם העיקר דהיינו אהא נזיר ומהני למיהוי נזיר כי אמר הכנויו אהא נזיק או נזיקה או פזיק כמו בשם העיקר והם נקראין כנויו:

האומר אהא חרי זה נזיר.

וצגמרא מפרש דאיכא

ההוכחה כמו שניזר עובר לפניו זה
ונקרא ידות מירות שלא גמר דבורו
ומהני לחול עליו כל דיני מירות
כאלו גמר דיבורו כאלם האותו
צבצב יד של כלי ומצביו צדק כאלו
אאותו בכלי: **אן** אהא נאה. גם
הה נקרא ידות מירות ובגמרא * מפרש
אחמאי לא ערבינהו למיתנייהו לצבא
אחת וליתני הכי האומה אהא או
אהא נאה הרי זה ניזר י:

ניזר ניזק ניזח פוזח חרי זה ניזר.

לפי שרצה לפרש כל הכוין
 פתח ואומר נזיר וכו' כלומר נזיר
 הוא עיקר השם הכתוב צתורה שעל
 ידי לשון זה חל עליו שם נזירות
 והנה אם אמר בלשון הכוין רמו

נזיקת מים פזיה ורשע למתנתיות
 אחת לפרושי דקתני כל כנוי מירות
 כמירות ובכניוין נחלקו אמוראים
 בצ"ק גדדים (דף כ') ר' יוחנן אומר
 לשון אומות הם פירוש שלש לשונות
 אלו משבעים לשונות הם ואם תאמר
 ויחנן מצי איריא הנך ר' שלש לשונות
 וכלל ע' לשונות נמי א"ש קבל עליו
 מזירות באחד מהנך הלשונות חייל
 עליה המירות וי"ל דא"ה"ג דגס
 בשאר לשונות אם מכירם ומבינם
 ומתכוין לקבל עליו מזירות הו' מזיר
 אצל מהאי לישני למתנתיות כי האר
 מוצר אחד מן שלש לשונות הללו
 חיילי עליה מזירות (והו') נמי כי אין
 מתכוין משום דדמי טפי לשון תורה
 מלשונות אחרים ור"ל פליג התם
 ואמר לשון שצדו חכמים מלבד והתם
 פריך אמאי צדיניה ותקניהו רבנן
 לשון כנוי והש"ב דוימין דבעי
 לעלוימיר לה' קרבן ואמר לה' גרידא
 ומפיח לה' שמים בצטלה ולך תקנו
 כנויין שלא הורגל הלשון לומר לה'

ייתי חולין בצורה ויש לומר כיון דמתכוין לנדור צמיר ויודע שלפון הכתוב צמורה א' והר"ר יחיאל פירש דר"ל לאו לענין קרבן קאמר נמי: **האומר** הריני כזה. בגמרא מוקי לה דמיר עובר לפניו אלא ומיר עובר לפניו דהוי מיר אלא לדיוקא אינטרדיק טעמא דאמר הלא כזה מן הריני כי לא סייס כזה: **הריני** מספספס הריני מבפלא. דגמרא דצורו אלא שלא פירש להדיא אמירות ואנן: הוא דמפרשין דה דמפרש בגמרא: **מאי** מעמא תני ניר. פירוש בסדר נשים אקרא קאי והיה אם וגו' מי גרס לה לעצירה יין כלומר מי גרס הרואה סוטה בקלקולה חיר עצמו מן היין. סיום הדבר שאמר תחלה צנדר ושוב מוסיף לומר שכל הרואה סוטה בקלקולה חיר עצמו מן סוטה (דף ס: ב) שהצולע צדק כמו הנצעת ונדרים לא צעי מ"ט תנא מעמא דקאמר צריש סוטה (דף ג. ב) כדפריך (א) מכדי תנא מניזר קסליק אית חשתי (דף ד. ב) תנא נמי נדרים ואידי דתנא נדרים תנא נמי מיר מתאמרי ליה דלאג נדרים לישקב לפסד קדשים שכולו קרבנות ורואי יל טעמא דתנא אקרא אקרא אקרא וקשה דלמה לו להאריך (א) לשנוי ולומר דא קאי אינו ר"ל אקרא דכתיב צפרשה אלא ר"ל אקרא קאי דכתיב^ב פיר מאי דכתב מיר צסדר נשים דמי גרס לעצירה יין וכו' אבל מ"מ וזכי קאמר דכל הרואה סוטה בקלקולה חיר וכו' וגם זה עצירה כסדר הפסחה לכן לריק טעמא דהסם דלאג המדיר תנא נדרים: **אלא** לעיורם תני הכי והכי. ובטלוהו איכא טעמא דהסם וזמנה אשה יואלה מפרש איסורו צרישא וצני צמנה דאיסור ושא. כלומר צמתישין צמאי דפתח צני: הכנויין וצני הידות איסורא יין צפרק קמא דנדרים (דף ג. א) מיר להציר לה לא לעשות ידות מירות רשה דקבלת מירות גמור הוא אלא שאמר צלשון כנוי: לימא

תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר ורוב המגרשים ע"י ערות דבר מגרשים וע"י קלקול שם עצמו: פתח ככניו ומפ' ידות בנדרים נמי פרץ וחו ידות אינשי שכח התנא להזכיר ידות בריש דנפשיה וכי' משום דאיסורא דנפשיה חמיר עליוהי מפ' (אסור) (איסורא) ברישא ונבדריה ליה פרץ מיש נוחליה ומיש מותרת לבטלהו ומיש פטורה שמן ולבונה ומיש טענותה הגשה ומיש משום דאורוהי מפ' הריה פטורה והדר חו פרץ במבמה הגשה

עין משפט
נר מצוה

א א מ״י פ״א מהל'
מירות הל' ח סמג
עשין קטו:
ב ב מ״י שס הלכה ו:
ג ג מ״י שס הלכה ח:
ד ד מ״י פ״ב שס הל' ד:
ה ה מ״י שס פרק א
הלכה ו:
ו ו מ״י שס הלכה ז:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א בתום ד"ה מויר מויר
 מויר פויר הרי זה מויר וכו'.
 והר"ר יחיאל פירש דר"ל
 ללא לענין קרבן קאמר אלל
 לענין מלקות. נ"ב וכו'
 בירושלמי דמיר דף א ע"א
 וחכיהו המוס' בנדרים דף
 ג ע"א בדר"ה אלל למ"ד
 כו' :

הגהות התוספות

1. ז"ל חק. 2. ז"ל דהציא.
3. ז"ל דצין.

פי' הרא"ש

(א) **כל** כנויי נזירות כנזירות.

כל שאני עיקר ה
מיקריו כנוי כמו המכנה הם
לחבורי: (אומר) אהא ה"ו
ניר. לאו פרושיש בנייר ק
אלי אלא יד לנדו היר כמו
האוזן הכלי בבית יד שלו
הכלי עולה עמ. ה"ו לאו
ניר ממש היר אלא
משערת קצת לשון נדר
ורבישנא קרא למיור היר
המכנה: (אומר) אהא
י"ו ניר. אף הו נמי יד היר
וגריס טפי מהאומרא אהא
ניר אהא דהאומר אהא
ונזיר עובר לפניו ו
במשערת לשון נזירות
ויתר מכתא: (אומר) [נאח]
אבל האומרא אהא נאח לא
מתינא אף נזיר עובר לפני
אהא. האומרא בצורת משע
ובע" דוקא חסיס בשעור
כדפרש בגמ' ויתמינא לא
ו' וזא ו' קתי. וזמא משום
לא כללינהו בהיר אהא
וליתא אהא אלא ו' אהא
נאח ה"ו ניר. וזמא משום
בהיר גזני איהא וזמא
נזיר עובר לפניו ויספא
בתפוס בשעור: נזיק נזיה
שני ה"ו נזיר היתני כנוי
נזירות. ונדרברי מפרש
טעמא דכניין [מהני].
הנייר נזיר וכו' [ליתא מתינ]
מפרש טעמא בגמרא: אהא
כדי תנא כסדר שנים קא'
לשון נזיר ונזיר איהא
מפרש כסדר קריש שיה
הבאת קריבנות ואצ"ר
דכפ"ק דטוטה אף יתיב
טעמא אמאי נזיר גזני היר
סוטה ומפרש איהא ותנא
כתובות ותנא המזיר תנא
נדרים ואיזיד דתנא נדרים
וקנא נזיר דמיא לנדרים
ותנא סוטה לכר' כל
כרואה סוטה כקלולה
אף אותו טעמא איהא
מספיק אלא על סדר
המשכתות אחר שנתבר
לנו טעמא דהכא וטעמא
לסדר דנזיר שנים לעלוי
מקומו שהיה דאזי ויתר
לשונות כגון כסדר קריש
ובמכתב נדרים אל מפרש
למזידא טעמא אמאי סדר
כסדר נזיר שנים איהא
נדשיה שיה אשין קל
מקום שראוי לסדר ויתר
[מקום] משום דרתיב
בנדרים בין אלא לשטח
וכן אב לבת ויהא אף היר
נזיר דאזי איהא איהא
(לא) [אלא] התם איטורא
איהא טעמא אלא מעיקרא
ש כבור לתלחא ומשנה

(א) פי' זה הובא בשם הגדולים ב"ח"א ד"ה רבינו אשר ח"ל שם ופירש על התלמוד כפי' מס' נדרים הגדפס ואני ראיתי פירושו לזיר כתיבת יד עכ"ל.